У тами трезора

КРАТКА ИСТОРИЈА ОСАМОСТАЉИВАЊА И ГЛОБАЛИЗАЦИЈЕ МОНЕТАРИСТИЧКИХ ЦЕНТАРА МОЋИ (2): КО ДОИСТА УПРАВЉА?

Добро познати тајни управљачи

На Бан-хо-фпла-цу бр. 2, у Базелу, седишту Банке за међународно одлучивање, мно-го пре него што је свет ишта сазнао о томе, одлучено је да се направи оно што ће 1944. у Бретон Вудсу бити усвојено као међународни финансијски систем, да долар буде средство међународне размене, да Никсон 1971. прогласи неконвертибилност долара... Тамо је, много пре не-го што је свет-ско јав-но мне-ње са-зна-ло ишта о томе, одлучено о перестројци, Мастрихтс-ком споразуму, евру, рату у Ираку, рату на Бал-ка-ну, рату у Авганистану, а вероватно и о ат-ентатима, облакодерима, пуцањима брана и многим другим „неочекиваним" стварима

Пише: Марио Консоли

Има оних који тврде да тај финансијски систем, у ње-го-вој сложеној мрежи интереса и аутоматс-ких механизама, управља сам со-бом и функционише као огромна машина та-ко добро покренута да јој нису више потребни ни пројект-анти ни машиновође. Да-кле, по њима, не-ма никога ко управља. Све се де-ша-ва та-ко, природно, неиз-бежно, као у не-ком Еде-ну осветљеном сја-јем бо-га нов-ца. Али, то је анализа ко-ја во-ња на по-длост. Ка-да би се ствари доиста одвијале на аутоматс-ки начин, ка-да нико не би одлучивао и управљао, не би имало смисла тражити одговорне. Никоме се не би мо-гла приписати кривица за еко-ном-ске кризе, за монетарне крахове, за искоришћавање ресурса и рада, као и за глад у све-ту. Наравно, реч је о об-ја-шње-њу ко-је је прекомерно ко-мот-но и те-шко прихватљиво.

За-то је потребно да се истражује и из-близа осматра свет централних ба-на-ка, да се настоји да се виде тренутак и ме-сто где се сусрећу и од-лу-чу-ју. Да, јер они заиста од-лу-чу-ју! А еф-ек-ти тих од-лу-ка су свима видљиви.

Ако тражите информације, сазнаћете да у Ба-зе-лу, на адреси Бан-хо-фплац бр. 2, има седишт-е Бан-ка за међународно одлучивање (BIS - Bank for In-ter-na-ti-o-nal Set-tle-ments), осно-ва-на 1930, где се са-ста-ју, сва-ко-га ме-се-ца руководиоци свих централних ба-на-ка на све-ту. Наиме, власници Бан-ке за међународно одлучивање су све централне бан-ке све-та, али са различитим међусобним пропорцијама. Америчке Федералне резерве имају 25 од-сто, Ен-гле-ска бан-ка 15 од-сто, а осталих 60 од-сто је подељено, у минималним кво-та-ма, свима осталима. Тих 60 од-сто је толико исцепкано да је немогућа било ка-ква значајнија концентрација.

ГУВЕРНЕРИ ПО МЕРИ ГА-ЗДА

Америчка Бан-ка федералних резерви са својих 25 од-сто власништ-ва, и са стал-ном сервилном подршк-ом Ен-гле-ске бан-ке, ла-ко ведри и облачи. У оквиру Бан-ке за

међународно одлучивање, централне бан-ке најиндустријализованијих земаља све-та – САД, Ја-па-на, Не-мач-ке, Француске, Велике Британије, Италије, Ка-на-де, Холандије, Белгије, Швед-ске и Швајцарске – створиле су по-себ-не одборе за међународни надзор: Одбор из Ба-зе-ла за банкарски надзор (CBVB), Одбор за системе плаћања и одлучивање (CSPR) и Одбор за глобални финансијски систем (CSFG).

Именовања гувернера централних ба-на-ка разних земаља у све-ту, пре не-го што до-ђе на ратификацију код одговарајућих вла-да, та-мо где то још важи, мора да одобри BIS. Ако у Ба-зе-лу нису сагласни, све почиње испочетка, процењују се друге кандидатуре, милије господи са Бан-хо-фпла-ца, све док се не одреди чо-век који је по-до-бан да управља, на националном нивоу, од-лу-ка-ма ко-је су до-не-те та-мо горе, на Олимпу моћника, неких Моргана, Рокфелера, Варбурга, Ротш-илда.

Наравно, по-што упркос то-ме што су власници Федералних резерви тајни, а тајни су и њихови састанци, зна се засигурно да су ме-ђу њима и ови људи и да њихови улози имају велику тежину. То су имена ко-ја се јављају већ вековима у историји нов-ца и, пре све-га, у успо-ну који је међународна финансијска моћ учинила наште-ту политичке моћи.

Да-кле, онај ко управља све-том нов-ца, од-но-сно све-том економије, украт-ко све-том, заиста постоји.

На тим месечним састанцима расправља се о свим питањима у свим земљама, од-лу-чу-је се о есконт-ним сто-па-ма, корисницима позајмица из Свет-ске бан-ке и Међународног монетарног фон-да, ко-је вла-де треба помоћи, растеретити, финансирати, ко-је мо-не-те морају да оја-ча-ју, а ко-је да девалвирају, који револуционарни покрети треба да се наоружају и ко-је реформе треба да се спонзоришу. То је та-ко за-то што онај ко има моћ да од-лу-чу-је о монетарној политици може, на пресудан начин, да утиче на све.

Наравно, у предивним салонима BIS-а мно-го је диску-товано и све од-лу-че-но, пре не-го што су 1944. потписани споразуми из Бретон Вуд-са (којима је утврђено, између оста-лог, да долар мора да се узме као ва-лу-та међународне размене). Наравно, у канцеларијама Бан-хо-фпла-ца бр. 2, мно-го се диску-товало и од-лу-че-но је, пре не-го што је председник САД Ричард Никсон, ав-гу-ста 1971, објавио све-ту неконвертибилност долара, не-ве-за-ност за злат-ну под-ло-гу (до та-да је за сваких 35 долара морало да бу-де покривено, као гаранција, ун-цом зла-та). Наравно, у Ба-зе-лу се мно-го

диску-товало и од-лу-че-но је пре не-го што је свет-ско јав-но мне-ње са-зна-ло за перестројку, за Мастрихтс-ки споразум, за евро, за рат у Ираку, за рат на Бал-ка-ну, за рат у Авганистану. Вероватно је разговарано и о ат-ентатима, облакодерима и многим другим стварима.

А при том, нико од те го-спо-де ко-ја се са-ста-ју, разговарају и од-лу-чу-ју у Бан-хо-фпла-цу бр. 2 у Ба-зе-лу, ап-со-лут-но нико, није никада кандидован ни на јед-ној партијској листи, никада га није бирао ниједан бирач ијединог народа на све-ту.

„NO GLO-BAL" У СЛУЖБИ ГЛОБАЛИЗАЦИЈЕ

Да-кле, да ли је то демократија?

Контролори без кон-троле.

Марк Алон-со Ха-на, саветник председника САД Вилијама Мек Кинлија и мит-ска фигура организовања из-борних кам-па-ња, ко-га је помињао и Буш јуниор, рекао је 1964: „За по-бе-ду су потребне две ствари. Прва је да имате мно-го нов-ца... друге се не сећам."

За-то успон господара нов-ца није за-по-чео у политичком простору или у репрез-ентативним институцијама појединих нација. Десио се та-мо где се прави но-вац, унутар централних ба-на-ка, уз чију ак-тивност иде без-број међународних институција, уста-но-ва, кредитних и пословних ба-на-ка којима централне бан-ке управљају и ко-је строго кон-тролишу. То је та-ко велика и структ-уирана мрежа да омогућава прогресивно планетарно условљавање свих ак-тивности. Трилатерална комисија, Са-вет за спољне од-но-се, Билдерберг група, Париски клуб, Међународни монетарни фонд, Свет-ска

бан-ка, Свет-ска трговинска организација, Међународна привредна комора, Међународни финансијски институ-т, Форум у Да-во-су, па затим Комите-т на Балију – за банкарски супернадзор (IOS-SO - In-te-na-ti-o-nal Or-ga-ni-sa-tion of Se-cu-ri-ti-es Com-mi-si-ons), за супернадзор берзи и тржиш-та капитала (ISMA - In-ter-na-ti-o-nal As-so-ci-a-tion of In-su-ran-ce Su-per-vi-sors), IAIS (In-ter-na-ti-o-nal Se-cu-ri-ti-es Mar-ket As-so-ci-a-tion) за надзор над осигуравајућим друш-твима, ISO (In-ter-na-ti-o-nal Stan-dard Or-ga-ni-sa-tion) ко-ја има задужење да дефинише индустријске стандарде, тек да на-ве-де-мо не-ке најважније.

На политичко и еко-ном-ско условљавање појединих нација, преко монетарне кон-троле, придодаје се и моћ утицаја на међународне од-но-се. Ма-ло је важно што се читаве нације сла-ма-ју и до-во-де, кроз шп-екулативну игру, до глади – то је слу-чај са латиноамеричким земљама – док друге нације стичу незаслужену предност. Ево јед-ног од многих примера: 30 од-сто укуп-ног износа позајмица ко-је је дао Међународни монетарни фонд са-да повлачи Турска – повлашћена због свог геостратеш-ко-г положаја на Блиском Исто-ку – чиме се обез-бе-ђу-је да САД и Израел не изг-убе ја-ког савезника.

Осим то-га, остварују се, преко финансијских то-ко-ва, све оне иницијативе ко-је се сматрају функционалним по мондијалистичком пла-ну, а бивају те-шко условљаване – че-сто до мере да се упропасте – оне иницијативе ко-је би, на први по-глед, мо-гле да имају супротни предзнак. По-себ-но речит пример је антиглобалистички покрет („No glo-bal"). Маурицио Блон-де нас информише, у сво-јој књизи „No glo-bal", насупрот оно-ме што је као јав-но мишљење че-сто на-во-ђе-но: „In-ter-na-ti-o-nal Glo-bal Fo-rum" навелико финансира „Fo-un-da-tion for the De-ep Ec-logy", „think-tank" са седишт-ем у Сан Франциску, ко-ја је наследник бо-гат-ства Да-гла-са Томпкинса, власника „Esprit Clot-hing Com-pany", по-зна-те мултинационалне компаније за кон-фе-кцију. По-ме-ну-та „Фондација за ду-бо-ку екологију" пријавила је, у 2000. години, ак-тиву од 150 милиона долара, па захваљујући тим фондовима она „функционише као финансијска организација ко-ја да-је почетни капитал за лансирање антиглобал група на це-лој планети".

И даље: ме-ђу „финансијерима „No glo-bal" организација истиче се име Теодора (Тедија) Голдсмита. Теди је млађи брат по-кој-ног сер Џеј-мса Голдсмита, „свет-ског шпе-ку-лан-та сировинама, јед-ног од два-на-ест најбогатијих људи на све-ту, Ротш-илдовог рођака".

АМЕРИЧКА „УЈЕДИЊЕНА ЕВРОПА”

Идући даље у сво-ме трагању, Блон-де износи на све-тло да-на од-но-се који по-ве-зу-ју свет антиглобалистичког покрета („No glo-bal”-a) са једним другим славним милијардером и глобалистом, Џорџом Сорошем:

„Мађарски Јеврејин, натурализовани Американац, Сорош је по-стао неизмерно бо-гат и по-знат по својим међународним шп-екулацијама са лиром, деведесетих година, што је врста операција могућих на гло-бал-ном тржиш-ту. Сорош финансира још јед-ну ‚културну’ фондацију, Lin-de-smith Cen-ter-Drug Po-licy Fo-un-da-tion, ко-ја користи огромна средства да би лобирала у корист политике пот-пу-не либерализације дроге и легализације еутаназије, наравно на свет-ском нивоу.”

Да-кле, ма где да се прочепрка, појави се но-вац, огромне количине нов-ца, преко којих по-зна-та го-спо-да усмеравају, од-лу-чу-ју, кон-тролишу.

Што се тиче Европе, неки су наведени да верују да је евро спонтани рез-ултат ка ко-ме су тежиле државе старог кон-тинента, у оквиру сво-је воље за уједињењем. Али, уколико се пажљиво раз-мотри, отк-рива се да нити ко-је су покренуле ту операцију до-ла-зе из да-ле-ка и увек во-де ка познатим именима. Професор Џо-шуа Пол, до-цент на Џорџтаун универзит-ету, објавио је, у је-сен 2000. године, низ до-ку-ме-на-та Билдерберг групе који су све до та-да били тајни. До-ку-мен-то-вао је, заправо, ка-ко је тај центар моћи већ пе-де-сет година радио на то-ме да Европа добије јединствену ва-лу-ту. Још 1948. године, Фордова и Рокфелерова фондација осно-ва-ле су Амерички комите-т за уједињену Европу. Циљ: условити монетарни, економски и политички развој европског кон-тинента у скла-ду са прекоо-кеанским интересима. Је-дан меморандум европске секције америчког Државног департмана, од 11. ју-на 1965, да-је прецизне сугестије потпредседнику Европске еко-ном-ске заједнице, Роберту Маржолину, ка-ко да се до-ђе до уво-ђе-ња јединствене европске ва-лу-те, али не као кон-курента долару, већ као згод-ног средства за кон-тролу економија појединих европских земаља.

СА-МО-ЗВА-НЕ И САМОИЗАБРАНЕ ЕЛИТЕ

Наиме, мно-го је једноставније кон-тролисати јед-ну јединy монетарну ма-су и јед-ну јединy централну бан-ку, не-го пет-на-ест ва-лу-та и пет-на-ест емисионих ба-на-ка са још по-не-ком преосталом ве-зом са министрима привреде, вла-да-ма и све-том политике. У чла-ну 7 Ста-ту-та Европског система централних ба-на-ка и Централне европске бан-ке стоји: „Ни ЦЕБ, нити јед-на национална централна бан-ка, нити члан одговарајућих органа одлучивања не мо-гу да подстичу или прихватају инструкције институција или органа заједнице, вла-да држава чланица, нити било ког другог органа.”

Централне бан-ке појединих европских земаља, пре Споразума из Мастрихта, имале су независност од политике за ко-ју се процењивало да се креће између 40 и 65 од-сто. Да-нас, по-сле промена ко-је је условио евро, тај проценат достигао је 90 од-сто.

Да-кле, политичка власт не може да изврши никакав утицај на ЦЕБ, али за-то са монетарних врхова стижу политичкој власти стал-на упут-ства, параметри којих се треба држати, прецизне одреднице ко-је об-у-хва-та-ју це-ло-куп-ну привреду земаља.

По-себ-но је занимљиво ка-ко је Споразумом из Мастрихта на-сто-ја-но да ЦЕБ бу-де дефинисана искључиво у по-гле-ду ње-не независности. У Споразуму се види по-себ-но ме-сто Централне европске бан-ке у институционалној структ-ури Европске уније. Члан 4, наиме, не наводи и њу ме-ђу институцијама Уније (Европски парламент, Са-вет, Комисија, Суд правде и Врховна финансијска кон-трола). Али за-то Споразум да-је Централној европској банци ста-тус правног лица, а Ста-тут јој признаје најшире ингеренције за де-ло-ва-ње у сва-кој земљи чланици. Да-кле, у формално-правном све-тлу, Централна европска бан-ка није институција Уније – њени ак-ти се не мо-гу приписати Унији. Централна европска бан-ка је укључена у правни оквир који утврђује и штити ње-ну независност у остваривању монетарне политике.

Да-кле, ЦЕБ одређује, савршено ауто-ном-но – као да то не-ма политички и друш-твени зна-чај – ниво званичних каматних сто-па, од-но-сно ко-шта-ње нов-ца, од-но-сно политику монетарне експанзије и рестрикције. И, као да све то није довољно, од-лу-чу-је и води, пот-пу-но независно, све операције на-бав-ке и продаје евра у од-но-су на оста-ле ва-лу-те на тржиш-ту. А националне централне бан-ке морају у све-му да се ускла-де са дирек-тивама Централне европске бан-ке – Управни одбор то пажљиво надзире – иначе ће им она дати по прстима, а за то је пот-пу-но овлашћена.

ЦЕБ, са њом и све националне централне бан-ке, званично – то ја-сно пише, црно на бе-ло, у споразумима и правилницима – не мо-гу да да-ју, ни из ког разлога, кредите државама, или Европској заједници, или било ком другом јав-ном су-бјек-ту, па им је забрањено и да ку-пу-ју државне обве-знице, ка-ко у мо-мен-ту емисије, та-ко и по-сле.

Не са-мо то. Ако је по-не-ка централна бан-ка мо-гла, пре Мастрихта, као што смо већ рекли, парцијално да поврати држави „сињорађо", од-но-сно „господарину" – приход добијен пу-тем монетарне политике – у ЦЕБ постоји оба-ве-за да ни цент не сме да изађе из ка-са Европског система централних ба-на-ка.

И даље, док су расправе у горњем и до-њем до-му парламента отворене за јав-ност, док пресуде су-до-ва морају детаљно да се образложе и да се об-ја-ве, састанци Управног одбора ЦЕБ су ап-со-лут-но тајни и тај Одбор од-лу-чу-је, од слу-ча-ја до слу-ча-ја, да ли да објави сво-је од-лу-ке, да их објави делимично или да их уоп-ште не објави.

Унутар ЦЕБ нису предвиђене санкције за недолично по-на-ша-ње. У правилницима читамо да је довољан ризик да се изг-убе кредибилит-ет и поверење да би се гарантовала сигурност рада руководилаца. Тек у слу-ча-ју врло теш-ких грешака и ја-сно нелегитимног по-на-ша-ња, може да интервенише Суд правде и да се позабави слу-ча-јем. **<**

(Октобар 2005)

(1) Спој силе и опсене

(3) Повратак народном новцу